

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
Základní škola a Mateřská škola Horní Suchá,
Ul. Těrlická 969 / 24

„HRAJEME SI S BALÓNKY“

Tým pedagogických pracovníků MŠ navrhl a zpracoval program „Hrajeme si s balónky“.
ŠVP byl projednán a schválen na pedagogické radě 30. 8. 2022, platnost od 1. 9. 2022.

Č. j.: ZŠ a MŠ/HS/ 558 / 2022
Platnost od 1. 9. 2022

MATEŘSKÁ ŠKOLA,
ul. Stavební2 / 1226, Horní Suchá, PSČ73535

je součástí organizace

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA,
Horní Suchá, příspěvková organizace

sídlo: ul. Těrlická 969 / 24, Horní Suchá, PSČ 735 35

ředitelka školy: Mgr. Romana Zahradníková

zástupce ředitele pro MŠ: Bohunka Velíšková

základní údaje ZŠ: telefon: 596 425 694

e-mail: zs.hornisucha@centrum.cz

<http://www.zsamshornisucha.cz>

IČ:75029324

DIČ: CZ75029324

Základní údaje MŠ: telefon: 596 425 192

e-mail: ms.hornisucha@centrum.cz

web: www.zsamshornisucha.cz

OBSAH:

Identifikační údaje.....	1
Obsah.....	2
Obecná charakteristika školy.....	3
Podmínky vzdělávání.....	4
Organizace vzdělávání.....	16
Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	19
Evaluační systém.....	31
Literatura.....	33

1. Obecná charakteristika školy

V roce 1980 se v obci Horní Suchá začaly stavět nové panelové domy a tím přibýlo malých nových občánků. Proto se začala stavět budova nové MŠ v této malé panelové zástavbě. MŠ byla otevřena v roce 1982.

V MŠ se nachází čtyři třídy s celodenním provozem. Kapacita MŠ je devadesát šest dětí. O děti zpravidla pečuje tým osmi zkušených, kvalifikovaných pedagogických pracovníků, dvě pracovnice provozu a jedna pracovnice výdeje stravy.

Budovu MŠ obklopuje zeleň. Spojení s přírodou využíváme k častým vycházkám ve všech ročních obdobích. Taktéž využíváme celoročně školní zahradu. Nabízíme různé aktivity, které podporují zdravý životní styl a ekologickou výchovu.

Velmi dobrá je dostupnost MŠ i pro obyvatele okolních obcí. MŠ se nachází v blízkosti vlakového nádraží i autobusových zastávek.

Naší tradicí jsou společné akce se ZŠ, spolupráce se ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím, Obecním úřadem Horní Suchá, místními zájmovými spolky a veřejností, MŠ z okolních měst a obcí.

2. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací činnosti v MŠ jsou založeny na metodě přímých zážitků dítěte, využívají dětské zvědavosti a potřeby objevovat, umožňují hledat samostatné cesty tvořivým myšlením, vlastním nápadem a aktivní účasti. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti.

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech situacích a činnostech, které se v průběhu dne vyskytnou.

2.1 Věcné podmínky

- Prostory a vybavení MŠ odpovídají nárokům výchovně vzdělávacího procesu.
- Naše MŠ se nachází v typizované budově na okraji sídlištní zástavby. Budova prošla malými vnitřními úpravami a velkými venkovními úpravami.

V budově MŠ jsou čtyři třídy s přilehlým sociálním zařízením, šatnami a kuchyňkami. Prostorové podmínky jsou optimální. V budově je kotel na plynové topení.

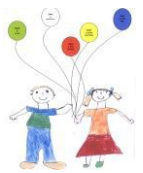
Školní zahradu MŠ tvoří velký, členitý oplocený pozemek. Jsou zde upravené zpevněné plochy podobné tartanu, s interaktivními prvky, které slouží ke sportovním hrám a aktivitám dětí. Zahrada je osázena vhodnými dřevinami, které dotvářejí její ráz. Prostory školní zahrady jsou vybaveny nerezovými herními prvky tak, aby umožňovaly dětem různé pohybové a další aktivity.

MŠ má přiměřeně velké prostory, dětský nábytek, tělocvičné nářadí a zdravotně hygienická zařízení, která vyhovují potřebám a počtu dětí, jsou zdravotně nezávadná, bezpečná. Hračky jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly a aby si je mohly samy brát a samy ukládat.

Děti se samy svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě prostředí, dětské práce jsou přístupné zákonným zástupcům a veřejnosti.

Všechny vnitřní i venkovní prostory MŠ splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

- Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností, doplnit a dovybavit školní zahradu hracími prvky a hračkami. Průběžně obměňovat a doplňovat hračky a pomůcky.

2.2 Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů. Spolupracujeme s personálem kuchyně ZŠ, vzájemně konzultujeme svá přání. Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne v MŠ. Tekutiny jsou volně k dispozici, děti jsou průběžně k pití vyzývány. Mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány vhodné intervaly.

Děti nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se zdravému stravování.

Snažíme se o klidné, kulturní, estetické prostředí (rozvíjíme estetické návyky při stolování) a dostatek času ke stolování. Respektujeme individuální potřebu jídla, závislou na konstitučním typu, zdravotním stavu dítěte, tělesné aktivitě.

Je zajištěn denní řád, který je natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činností dětí v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci.

Zákonní zástupci mají možnost přivádět své dítě do MŠ kdykoliv dle svých potřeb.

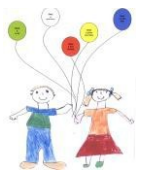
Zabezpečujeme dostatečnou délku pobytu dětí venku, minimálně dvě hodiny, vždy s ohledem na okamžitý stav ovzduší či jiné překážky.

Dle možností preferujeme volný pobyt dětí během celého dne. Snažíme se vytvářet dostatek pohybových činností. Děti mají možnost cvičení na různých náradích, s různým náčiním. Na zahradě máme čtyři pískoviště, které děti maximálně využívají. K dispozici máme tělocvičnu ZŠ, kterou rovněž využíváme k pohybovým aktivitám. Z příznivého počasí prodlužujeme délku pobytu venku – otužování vzduchem (v letních měsících využíváme mlhoviště), navštěvujeme místní solnou jeskyni.

Přizpůsobujeme délku odpoledního spánku a odpočinku individuální potřebě dětí. Děti odpočívají 20–30min., poté jsou dětem s nižší potřebou spánku nabízeny zájmové aktivity a jiné klidové činnosti ve třídě.

Všichni zaměstnanci MŠ respektují individuální potřeby dětí a reagují na ně. Pedagogové zatěžují děti přiměřeně v rámci jejich možností, děti mají možnost kdykoliv relaxovat v klidových koutcích třídy.

- Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností dovybavit klidové koutky o relaxační křesla, relaxační pomůcky.

2.3 Psychosociální podmínky

- všichni zaměstnanci vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně
- všechny děti mají v MŠ stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti
- volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný řád
- péče o děti je podporující, sympatizující, počítáme s aktivní spoluúčasti dítěte při všech činnostech. Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná a kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce
- postupně vyřazujeme nezdravé soutěžení dětí
- převažují pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme dítě nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si
- v dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, pomoc a podporu
- děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi
- pedagogové se dostatečně věnují vztahům ve třídě a taktéž je kladen důraz na prevenci šikany a jiných sociálně patologických jevů

- máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností zlepšit spolupráci s metodikem prevence ZŠ, místní policií, dobrovolnými hasiči, OSPOD v rámci prevence šikany a jiných patologických jevů

2.4 Organizace dne

- Hra ve všech podobách je zařazována během celého dne.
- Činnosti řízené pedagogem probíhají ve vyváženém poměru. Vychází z potřeb a zájmu dětí, jejich individuálních možností.
- Denní řád je dostatečně pružný tak, aby nervozita a spěch děti nezatěžoval.
- Je dostatečně dbáno na soukromí dětí.
- V denním režimu je pevně stanovena doba jídla a odpočinku.

Uspořádání dne

Pevně stanovena je doba podávání jídla a doba pobytu venku – v souladu s vyhl. č.343/2009 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých.

Organizace dne v MŠ

6.00–10.00

- Scházení dětí
- Spontánní činnosti
- Individuální práce s potřebnými dětmi
- Různé druhy činností
- Pohybové chvílky a cvičení

8.15 – 9.00

- Hygiena
- Průběžná svačina (z důvodu dovážené stravy frontální)

9.30 – 11.45

- Příprava na pobyt venku (dle věkového složení tříd)
- Pobyt dětí venku

11.00 – 12.00 (dětí nejmladší 2 – 3 roky)

- Hygiena
- Oběd
- Hygiena
- Příprava na odpočinek
- Poslech pohádky, relaxační hudby, ukolébavky
- Odpočinek a spánek dětí

11.30 – 12.30 (dle věkového složení tříd)

- Hygiena
- Oběd
- Hygiena
- Příprava na odpočinek, převlékání dětí
- Poslech (sledování) pohádky, relaxační hudby, ukolébavky

12.30 – 14.00

- Odpočinek, spánek dětí
- Postupné vstávání dětí
- Klidové činnosti

14.00 – 14.30 (dle potřeby spánku dětí)

- Vstávání dětí
- Hygiena
- Převlékání
- Stlaní lehátek
- Odpolední svačina

14.30 – 16.30

- Opakovací chvílky
- Pohybové činnosti
- Logopedické chvílky
- Spontánní činnosti
- Hry
- Aktivity nad rámec vzdělávání

2.5 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

- Naše MŠ nemá samostatné třídy pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami
- Na naší ZŠ máme zřízeno školní poradenské pracoviště – školního speciálního pedagoga, který je nápomocen všem pedagogům v řešení podmínek vzdělávání dětem s PPP. Pokud bude začleněno do mateřské školy dítě s přiznanými PPP stanoví pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP, IVP vždy ke konkrétnímu dítěti.

Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Má - li dítě obtíže při vzdělávání, zástupkyně ředitel pro MŠ rozhodne o poskytování

podpůrných opatření 1. stupně bez doporučení školského poradenského zařízení i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce. Tím není dotčeno právo zákonného zástupce na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte.

Pokud by toto nedostačovalo, doporučí ředitelka školy využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.

Od 2. stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována školským poradenským zařízením po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními je podkladem pro zpracování individuálního vzdělávacího plánu doporučení školského poradenského zařízení.

Pro tyto děti zajistí vedení školy asistenta pedagoga, školního asistenta, dále speciální didaktický materiál a pomůcky:

- Dětské encyklopedie
- Obrazový materiál – obrázky k hláskám, pohádky
- Čtveřice obrázků
- Obrazkové příběhy
- Puzzle, pexesa
- Vím, jak se cítíš
- Sluchové a hmatové pexeso
- Kimova hra
- LOGIKO
- Double
- Kameny
- Odemykání zámků
- Piktogramy
- Paměť, barvy, tvary

- Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních,

legislativních, časových a personálních možností doplňovat hračky a pomůcky pro vzdělávání těchto dětí. (např. interaktivní knihy, psaní do písku, piktogramy, ABA pro děti s autismem, didaktickou hru Fisel a Count, Cink – postřeh, ohebná magnetická tabule Co budu dnes dělat? aj.)

Vytvořit hrací a pracovní koutek pro vzdělávání a individuální přístup dětí s podpůrnými opatřeními.

Pro zákonné zástupce zorganizovat besedu s pracovníci školského poradenského zařízení.

Odklad školní docházky

- Pro děti s odkladem školní docházky zpracovávají p. učitelky ve spolupráci se zákonnými zástupci na základě doporučení PPP plán rozvoje dítěte zaměřený na činnosti v oblastech, které dítě dostatečně nezvládá.
- Výsledky průběžné evaluace jsou zaznamenávány. Zákonní zástupci jsou o výsledcích dítěte průběžně informováni.

Péče o děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí

- Na naší ZŠ máme pracoviště výchovného poradce.
- Pokud se tyto děti vyskytnou, poskytneme zákonným zástupcům a jejich dětem individuální pomoc
 - Konzultace o projevech, problémech a chování dětí
 - Hledání společného řešení za předpokladu, že zákonní zástupci spolupracují

Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

- MŠ prostřednictvím pedagogické diagnostiky vyhledává nadané děti a formou integrovaného vzdělávání a individualizované výuky podporuje rozvoj jejich talentu zejména:
 - předkládáním vyššího stupně složitosti nabízených činností
 - individuálním přístupem
 - nabízením specifických činností
 - využitím vhodných didaktických pomůcek, materiálů
 - doporučuje vzdělávání v ZUŠ – hudební, pěvecké, výtvarné obory

- Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností obohacovat vzdělávání těchto dětí o nové pomůcky, výtvarný materiál. Nabídka aktivit nad rámec výuky – keramika, sboreček, taneční aktivity, spolupráce se ZUŠ.

Podmínky pro vzdělávání dětí od 2 – 3 let

- MŠ pro tyto děti vytvořila bezpečnostní, hygienické, psychosociální, věcné a personální podmínky.

Třída pro děti dvou – tří let je vybavena vhodným bezpečným, stabilním nábytkem, který obsahuje vyšší police, uzavíratelné skříňky.

Hračky a pomůcky odpovídají věku dětí, jsou bezpečné, zdravotně nezávadné, splňují veškeré normy.

Je vyčleněn prostor (skříňka) pro ukládání individuálních hygienických potřeb dětí, krytý, nášlapný odpadkový koš.

Je umožněno používání specifických osobních pomůcek pro navození pocitu bezpečí a jistoty.

Je dbán důraz na individuální potřeby dítěte (jídla, spánku, odpočinku), velká provázanost se zákonnými zástupci dětí, rodinou.

Třída je vybavena jídelními sadami odpovídajícími věku dětí.

Jsou zajištěny podmínky požární bezpečnosti.

- Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností dovybavit třídu hračkami, didaktickými pomůckami. Úzce spolupracovat s rodinou, vytvořit vstřícný, důvěryhodný vztah mezi dítětem, zákonnými zástupci a zaměstnanci MŠ (adaptační období, spoluvytváření TVP).

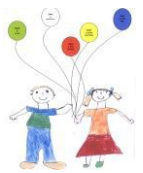
2.6 Řízení mateřské školy

I. Zástupkyně ředitele pro MŠ je povinna zabezpečit prostřednictvím pedagogů školy dohled nad dětmi, a to při školní a mimoškolní výchově a vzdělávání, tzn. Při všech aktivitách organizovaných mateřskou školou.

II. Opatření v průběhu vzdělávacích činností:

1. Každá učitelka je osobně zodpovědná za bezpečnost svěřených dětí od doby jejich převzetí od rodičů, pověřené osoby nebo jiného pedagoga školy do doby jejich předání rodičům, pověřeným osobám nebo jinému pedagogovi školy.
2. Při hře dětí ve třídě dbá, aby si děti hrály klidně, sleduje jejich hru, předchází konfliktům. Nedovolí dětem nosit do MŠ nebezpečné předměty nebo hračky.
3. Nesmí odejít od dětí! Při závažných důvodech si zajistí dohled jiné pracovnice z MŠ.
4. Nesmí dát dětem bez náležitého dohledu nůžky, štetce, tužky či jiné ostré a špičaté pomůcky, dále drobné korálky a stavebnicové tvary, které by mohly děti strčit do nosu či ucha.
5. Při chůzi po schodech dbá, aby se děti nestrkaly, chodily klidně, držely se zábradlí.
6. Při tělovýchovných aktivitách dbá zvýšené pozornosti o bezpečnost dětí. Upozorňuje na případné nebezpečí, zajišťuje soustavnou pomoc při cvičení. Bývá vždy na nejrizikovějším místě. Před zahájením cvičení musí vždy zkontrolovat, zda je náčiní a náradí v pořádku.
7. Při převlékání dětí v šatnách vykonává učitelka stálý dozor, sama se obléká, až když jsou děti připraveny na pobyt venku. Neprodlužuje zbytečně pobyt připravených dětí v šatně.
8. Při rozcházení dětí domů věnuje učitelka zvýšenou péči úpravě a čistotě dětí. Dítě předává rodičům či pověřené osobě, ale pouze na základě písemného pověření zástupcem dítěte (může být stálé, na určité časové období).

III. Opatření při pobytu dětí venku:

1. Při pobytu dětí mimo území mateřské školy odpovídá jeden pedagogický pracovník za bezpečnost nejvýše:
 - a) 20 dětí smyslově, tělesně a duševně zdravých starších 3 let,
 - b) 15 dětí v případě, že jsou mezi nimi 2 děti od dvou do tří let,
 - c) 12 dětí v případě, že jsou mezi nimi 2 postižené děti nebo 1 postižené dítě a 1 dítě od dvou do tří let.
2. Při pobytu dětí na školní zahradě nedovolí učitelky bez dozoru na průlezky, houpačky a jiné nářadí, kde hrozí nebezpečí úrazu. Nedovolí jim též samostatné vzdálení do prostor zahrady, kam sama nevidí, kde nemůže mít o dětech přehled.
3. Při vycházkách učí děti chodit ve dvojicích a v zástupu tak, aby zajistila jejich bezpečnou chůzi, chodí po chodníku, maximálně se vyhýbají frekventovaným ulicím. Učitelky dbají na bezpečné přecházení vozovky, k čemuž používají terčík. Průběžně seznamují děti s pravidly bezpečného chování na ulici, v dopravě (přechody pro chodce, semaforey apod.).

IV. Opatření při sportovních akcích, výletech:

1. Zástupce ředitele pro MŠ rozhoduje na základě náročnosti akce a počtu dětí o určení další způsobilé osoby k zajištění bezpečnosti dětí.
2. Zástupce ředitele pro MŠ stanoví hlavního vedoucího akce, který je povinen poučit děti o zvláštních situacích, o pravidlech jednání v těchto situacích.
3. Škola v přírodě – dohled nad dětmi na ŠVP je stanoven zvláštním předpisem. Do ŠVP nemohou být na základě posudku lékaře vyslány děti, jejichž zdravotní stav by se mohl v přírodě zhoršit, a děti, které by ohrožovaly zdraví ostatních přenosnými nemocemi. Zákonní zástupci dítěte musí předložit potvrzení o bezinfekčnosti, které nesmí být starší 3 dnů. Počet pedagogů na 20 dětí: 2 učitelky + 1,5 pomocných vychovatelů, ve ztížených podmínkách nutné zajistit další vychovatele.

V. Opatření při úraze:

1. Všichni zaměstnanci jsou povinni okamžitě poskytnout první pomoc při úraze, v případě potřeby přivolají lékařskou pomoc, v nezbytně nutném případě zajistí převoz zraněného do zdravotnického zařízení. Zároveň jsou povinni bezodkladně informovat zástupce ředitele pro MŠ a zákonné zástupce dítěte.

2. Každý, i drobný úraz bude zaznamenán do knihy úrazů. U úrazů, kde bylo nutné ošetření lékaře, vyplní učitelka Protokol o úraze (3x) a odevzdá ředitelce právního subjektu.

2.7 Personální a pedagogické zajištění

- Výchovně vzdělávací činnost je v MŠ zajišťována ve čtyřech třídách kvalifikovaným pedagogickým personálem. Třídy jsou barevně rozděleny, každá třída má své logo – balónek, který symbolizuje pohyb a planetu Zemi.
O chod MŠ pečují zpravidla dvě pracovnice provozu a jedna pracovnice výdeje stravy.
- Máme v plánu dle kompetenčních, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností doplnit kolektiv o školního asistenta, asistenta pedagoga.

2.8 Spoluúčast zákonných zástupců

- Předškolní vzdělávání zabezpečuje uspokojování přirozených potřeb dítěte. Rozvoj jeho osobnosti probíhá ve spolupráci rodiny a předškolního zařízení.
- Zaměstnanci MŠ chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech.

Zákonní zástupci mají právo:

- na diskrétnost a ochranu informací, týkajících se jejich osobního a rodinného života
- po dohodě s učitelkou být přítomni výchovným činnostem ve třídě
- konzultovat výchovné i jiné problémy svého dítěte s učitelkou, zástupcem ředitele pro MŠ nebo ředitelkou právního subjektu (Základní škola a mateřská škola, Horní Suchá, příspěvková organizace)
- přispívat svými nápady a náměty k obohacení výchovného programu školy
- zapojit se do Sdružení rodičů a zde předkládat a obhajovat potřeby a zájmy ostatních rodičů a dětí, mohou volit zástupce právního subjektu do školské rady
- projevit jakékoliv připomínky k provozu MŠ, učitelce nebo zástupci ředitele pro MŠ

- požádat o individuální úpravu pravidel stanovených ve školním řádu MŠ

Zákonní zástupci mají povinnost:

- aby dítě pětileté a starší řádně plnilo povinnou předškolní docházku každý den od 8,00 – 12,00, kromě školních prázdnin
- omlouvat dítěti absenci, v případě předškolního vzdělávání písemně v omluvném listu dítěte
- předávat dítě do MŠ zdravé, informovat MŠ o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích dítěte nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání dítěte
- oznamovat MŠ údaje o dítěti v rozsahu uvedeném v Školském zákoně pro vedení školní matriky
- na vyzvání zástupce ředitele pro MŠ (případně ředitelky ZŠ) se osobně zúčastnit konzultací týkajících se závažných otázek vzdělávání dítěte
- hradit úplatu za předškolní vzdělávání a stravné dle daných podmínek

Společné akce:

- zavírání a otevírání zahrady
 - pracovní dílničky – podzimníčci, Vánoční zdobení, velikonoční tradice a zvyky
 - lampiónový průvod
 - posezení u stromečku čekání na Ježíška
 - karneval
 - Den matek
 - Den dětí, radovánky
 - Pasování na školáky
- Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností dát prostor pro akce, výlety, aktivity vycházejících z iniciativy zákonných zástupců. Umožnit zákonným zástupcům konzultační hodiny, po předchozí domluvě.

3. Organizace vzdělávání

3.1

V MŠ se nachází čtyři třídy s celodenním provozem. Třídy jsou rozděleny barevně (červená, zelená, modrá, žlutá), každá třída má své logo – balónek v barvě třídy. Jednotlivé třídy navštěvuje zpravidla 24 dětí ve věku zpravidla 2 – 7 let.

Vzdělávací činnosti jsou založeny na metodě přímých zážitků dítěte, umožňují hledat samostatné cesty tvořivým myšlením, vlastním nápadem a aktivní účasti.

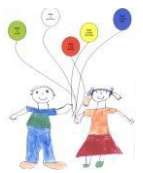
Vzdělávání je uskutečňováno ve všech situacích a činnostech, které se v průběhu dne vyskytnou.

FORMY VZDĚLÁVÁNÍ:

- Spontánní a řízené aktivity
- Individuální činnosti
- Skupinové činnosti
- Kooperativní činnosti
- Frontální činnosti
- Komunikační činnosti (ranní debatní kruh)
- Jazykové chvílky
- Pohybové hry a činnosti s možností využití tělocvičny
- Smyslové, konstruktivní, didaktické a jiné hry

METODY VZDĚLÁVÁNÍ, KTERÉ VYUŽÍVÁME:

- VÝCHOVNÉ
 - Příklad, požadavek, vysvětlování, povzbuzování, hodnocení, sebehodnocení
- VZDĚLÁVACÍ
 - Slovní - návody, vysvětlení, objasnění, popis, vyprávění, rozhovor, beseda, předčítání
- NÁZORNÉ
 - Pozorování, předvádění, pokusy, exkurze, vycházky

➤ PRAKTICKÉ

- Experimentování, srovnávání, odhadování, rozkládání, skládání, prožívání, prožitkové učení, kooperativní učení, situační učení, učení nápodobou, napodobování

3.2

- Třídy mají zpravidla věkově homogenní uspořádání, zpravidla třída dětí 2 – 3 let, 3 – 4 let, 4 – 5 let a 5 – 6 (7)let.
- Děti se scházejí v 1. třídě – červený balónek. V 7.00 si p. učitelky odvedou děti do svých tříd.
- V 15. 45 jsou děti převedeny do 1. třídy, kde je provoz do 16.30 hod.
- Provoz mateřské školy bývá přerušen v měsíci červenci nebo srpnu, po dobu zpravidla pěti týdnů. Omezení nebo přerušování provozu oznámí ředitelka ZŠ zákonným zástupcům nejméně dva měsíce předem.

3.3 Příjímání řízení

- Kritéria pro přijímání dětí do MŠ vyhláší ředitelka ZŠ a zveřejní je způsobem v místě obvyklém – nástěnky pro zákonné zástupce v MŠ, na webových stránkách MŠ.
- Termín a místo zápisu stanoví ředitelka ZŠ, zpravidla v termínu od 2. května do 16. května a zveřejní je způsobem v místě obvyklém – nástěnky pro zákonné zástupce v MŠ, na webových stránkách MŠ.
- Předškolní vzdělávání je povinné pro dítě, které dosáhlo od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhlo pátého roku věku, v souladu s platnou legislativou.
- Do MŠ jsou přijímány děti nejdříve od dvou let.
- Dítě do MŠ přijímá na základě žádosti zákonných zástupců zástupce ředitele pro MŠ.
- Při přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání je třeba dodržet podmínky stanovené zvláštním právním předpisem (ust. § 50 zákona č 258 / 2000 Sb.), o ochraně

veřejného zdraví.

3.4 Individuální vzdělávání dětí

- Zákonný zástupce dítěte, které bude plnit povinnost předškolního vzdělávání individuálním vzděláváním, je povinen oznámit tuto skutečnost řediteli (zástupci ředitele pro MŠ) spádové MŠ. Oznámení je povinen učinit nejpozději tři měsíce před začátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte.
- Oznámení musí obsahovat - identifikační údaje o dítěti
 - období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno
 - důvody pro individuální vzdělávání
- MŠ předá zákonnému zástupci dítěte přehled oblastí, v nichž má být dítě vzděláváno.
- Zástupce ředitele pro MŠ dohodne se zákonným zástupcem dítěte termín a způsob ověření individuálního vzdělávání, podle §34b školského zákona. Zpravidla v termínu 15. listopadu – 10. prosince, formou hravých činností a aktivit v MŠ.
- Zákonný zástupce dítěte je povinen zajistit účast dítěte u ověření.

3.5 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

- Cílem je zajistit plynulý přechod dětí – cizinců do základního vzdělávání.
- MŠ zřizuje skupinu pro jazykovou přípravu v případě, že má čtyři, maximálně osm dětí – cizinců, pro které je předškolní vzdělávání povinné.
Pokud však zástupce ředitele pro MŠ posoudí, že i pro jiné dítě by bylo zařazení do skupiny vhodné, může tak učinit, ale nesmí to být na újmu kvality jazykové přípravy.
- MŠ dětem ve skupině poskytuje jazykovou přípravu v rozsahu zpravidla jedné hodiny týdně (aktivita nad rámec vzdělávání)
- Pro děti je vzdělávání ve skupině **bezplatné**.

4. Charakteristika vzdělávacího programu

Hrajeme si s balónky

Vize naší mateřské školy:

„Vytvářet radostné, pohodové, estetické a podnětné prostředí plného porozumění a možností k co nejlepšímu individuálnímu rozvoji všech dětí.“

Naše motto:

„JSME TU PRO DĚTI“

Co nabízíme:

- Příjemné rodinné prostředí, přátelskou atmosféru
- Zkušený, kvalifikovaný kolektiv pedagogických pracovníků
- Přírodní zahradu, aktivity nad rámec vzdělávání, mimoškolní akce

Náš rámcový vzdělávací program je zpracován do šesti integrovaných bloků.

- **JÁ A MOJI KAMARÁDI**
- **KOUZLO A PLODY PODZIMU**
- **PO ROCE JSOU TU ZASE VÁNOCE**
- **ZIMA UŽ JE TU**
- **JARO ŤUKÁ NA DVEŘE**
- **SVĚT PATŘÍ NÁM**

- Obsah vzdělávání je stejný pro všechny třídy.
- Z těchto integrovaných bloků vycházejí témata a tematické části, jež se naplňují činnostmi, které jsou rozpracovány v třídních vzdělávacích plánech.
- Vytvořený obsah dává učitelkám dostatek volnosti při jeho uvádění do praxe. P.

učitelky mají možnost názvy, konkrétní cíle a činnosti tematických částí volit dle vlastního uvážení a fantazie, měnit podle potřeb a zájmů dětí, doplňovat o aktuální celky (divadla, výlet..)

4.1 DLOUHODOBÉ CÍLE VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

- Školní vzdělávací program bude klást důraz na rozvoj všech kompetencí uvedených v RVP PV.
- Dítěte na konci předškolního vzdělávání se týkají konkrétně:

- **Kompetence k učení**

soustředěně pozoruje, objevuje, vnímá souvislosti, experimentuje, užívá znaků a symbolů, získané zkušenosti uplatňuje v praxi, má elementární poznatky o světě kolem sebe a orientuje se v něm, všímá si dění kolem sebe, klade otázky a hledá na ně odpovědi, má radost z toho, co dokázalo a zvládlo, učí se spontánně, ale i vědomě, záměrně si pamatuje, dokončuje to, co započalo, postupuje podle pokynů a instrukcí, umí odhadnout své síly, ohodnotit sebe i druhé

- **Kompetence k řešení problémů**

všímá si problémů kolem sebe, motivací mu je pozitivní odezva na aktivní zájem, řeší problémy, na které stačí samostatně, ostatní s pomocí, využívá dosavadních zkušeností, metodu pokus omyl, experimentuje, spontánně vymýšlí nová vlastní řešení, využívá logických, matematických i empirických postupů, zpřesňuje matematické představy a elementární matematické souvislosti, rozlišuje funkční řešení od nefunkčních, nebojí se chybovat a nachází ocenění nejen za úspěch, ale i za snahu

- **Kompetence komunikativní**

samostatně vyjadřuje myšlenky, prožitky, pocity, nálady, rozumí slyšenému, reaguje a vede smysluplný dialog, rozumí některým symbolům a gestům, komunikuje bez zábran, ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní, má dostatečnou slovní zásobu, kterou nadále rozšiřuje, má povědomí o existenci jiných jazyků a elementární předpoklady k učení se jim

- **Kompetence sociální a personální**

má svůj názor, který je schopno vyjádřit, samostatně se rozhoduje, vnímá, že je zodpovědný za své chování a jednání, chová se prosociálně, dokáže se prosadit i podřídit, spolupracuje, zvládá společenské návyky, respektuje druhé, přijímá vyjasněná a zdůvodněná pravidla a povinnosti, chová se obezřetně v neznámých situacích, ve styku s neznámými lidmi, umí nepříjemné chování odmítnout, je tolerantní k odlišnostem a jedinečnostem, chápe, že spravedlnost, ubližování, agresivita a násilí se nevyplácí, konflikty je lepší řešit dohodou, dokáže se takovému jednání ubránit

- **Kompetence činnostní a občanské**

učí se plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat své činnosti, rozpozná své slabé a silné stránky, odhaduje rizika, vnímá, že se může rozhodnout samostatně, ale za své rozhodnutí zodpovídá, má smysl pro povinnost, zajímá se o druhé, má elementární povědomí o lidských hodnotách a normách a řídí se jimi, vnímá potřebu chránit své okolí, přírodu

- Výše uvedené kompetence dosahuje každý jedinec v individuální míře dle svých osobních schopností a možností.

- Kompetence je klasifikována jako soubor vědomostí, dovedností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a soužití ve společnosti.

Při své práci stále sledujeme obecné rámcové cíle. A ty jsou:

1. Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení.
2. Osvojení si základu hodnot, na nichž je založena naše společnost.
3. Rozvíjení samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost.

Činnostmi jsou naplňovány specifické cíle, kompetence dětí, které vedou ke kompetencím klíčovým.

Vzdělávací činnosti jsou založeny na metodě přímých zážitků dítěte, využívají dětskou zvědavost a potřebu objevovat, umožňují hledat samostatné cesty tvořivým myšlením, vlastním nápadem a aktivní účastí.

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech situacích a činnostech, které se v průběhu dne naskytou.

AKTIVITY NAD RÁMEC VZDĚLÁVÁNÍ:

- Plavecký výcvik
- Školka v přírodě
- Tvořivá odpoledne s rodiči
 - tematické dílničky – Podzimníčci, Vánoce, Velikonoce
 - zavírání a otevírání zahrady
- Tematické dny
 - Halloween po česku (lampionový průvod)
 - Mikulášská nadílka
 - Čekání na Ježíška, Vánoční jarmark
 - Karneval
 - Pomlázkové dopoledne

- Pyžamkový den (Den naruby)
- Čarodějnický den
- Den matek
- Den pro mého tátu (Den pro rodinu)
- Den dětí (týden akcí pro děti)
- Radovánky
- Polodenní a celodenní výlety
- Pasování na školáky (Pohádkový den)
- Keramika a netradiční výtvarné činnosti
- Sboreček
- Angličtinka pro nejmenší
- Malí zahradníci
- Brzy budu školákem
- Učíme se česky
- Malý kutil
- Hýbánky

P. učitelky zpracovávají do **třídních vzdělávacích plánů** v podobě kratších tematických částí – volí z obsahu integrovaného bloku, nabídka je orientační, není závazná, je plně v kompetenci p. učitelky.

PŘEHLED INTEGROVANÝCH BLOKŮ

1) JÁ A MOJI KAMARÁDI

Charakteristika integrovaného bloku:

- adaptační období
- seznamování se s prostředím MŠ, s dětmi ve skupině
- seznamování se s pravidly soužití

Očekávané výstupy:

- Zachovávat správné držení těla
- Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- Učit se nová slova a aktivně je používat
- Rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité
- Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní bez jejich podpory
- Rozhodovat o svých činnostech
- Respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití doma, v mateřské

- škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i dětmi
 - Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
 - Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle toho chovat
 - Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
 - Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat, a které je mohou poškozovat, všítat si nepořádku a škod, upozornit na ně

2) KOUZLO A PLODY PODZIMU

Charakteristika integrovaného bloku:

- poznávání přírody na podzim, barvy podzimu
- změny počasí- co umí vítr a déšť
- les, zvířátka
- charakteristické činnosti na poli a v zahradě, ovoce a zelenina
- výroba z přírodnin

Očekávané výstupy:

- Koordinovat lokomoci a další pohyby a polohy těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo a intonaci řeči
- Formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat

- Sledovat očima zleva doprava
- Vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- Chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy, orientovat se prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- Přirozeně bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikty dohodou
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
- Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti
- Všímat si změn a dění v nejbližším okolí

3) PO ROCE JSOU TU ZASE VÁNOCE

Charakteristika integrovaného bloku:

- tradice čert a Mikuláš
- Advent – vánoční tradice a zvyky
- čekání na Ježíška
- Tři králové

Očekávané výstupy:

- Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej pokynu
- Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby

pohybu v různém prostředí

- Vést rozhovor
- Porozumět slyšenému
- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech i ve slovních výpovědích k nim
- Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- Vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhým, přiznávat stejná práva a respektovat je
- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem
- Porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební vokální i instrumentální dovednosti
- Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

4) ZIMA UŽ JE TU

Charakteristika integrovaného bloku:

- zimní příroda
- zvířátka a ptáčky v zimě
- zimní sporty a radovánky
- ledová země
- co děláme celý den, práce lidí kolem nás
- tělo a zdraví
- masopust, karneval

Očekávané výstupy:

- pojmenovat části těla, některé orgány, znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, znát základní pojmy využívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, koho v případě potřeby zavolat o pomoc
- domluvit se slovy a gesty, improvizovat
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- utvořit jednoduchý rým
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech i ve slovních výpovědích k nim
- záměrně se soustředit na činnost a její dokončení, udržet pozornost
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité

- chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy, orientovat se v prostoru, v rovině, částečně se orientovat v čase
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- spolupracovat s ostatními
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fér
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky
- mít povědomí o společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a praktických ukázek v okolí dítěte
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé

5) JARO ŤUKÁ NA DVEŘE

Charakteristika integrovaného bloku:

- jarní příroda, květiny, kvetoucí stromy
- Velikonoce
- domácí zvířátka a mláďátka
- hmyz, život ve vodě
- zvuky v přírodě
- Den Země
- maminky mají svátek

- děti jdou k zápisu do školy

Očekávané výstupy:

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- učit se zpaměti krátké texty
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, antonyma, homonyma
- poznat některá čísllice a písmena, popř. slova
- sluchově rozlišit začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- poznat napsané své jméno
- chápat elementární matematické pojmy a souvislosti a podle potřeby je využívat
- záměrně se soustředit na činnost a její dokončení
- uvědomovat si příjemné i nepříjemné citové prožitky, rozlišovat citové projevy v důvěrném a cizím prostředí
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky
- spolupracovat s ostatními
- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní a osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat, a které je mohou poškozovat, všítat si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

6) SVĚT PATŘÍ NÁM

Charakteristika integrovaného bloku:

- dopravní prostředky
- svátek dětí
- význam knihy
- těšíme se na prázdniny
- zvířátka v ZOO
- domov a evropská unie

Očekávané výstupy:

- vědomě napodobit pohyb podle vzoru, přizpůsobit jej podle pokynu
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- popsat situaci
- učit se nazpaměť texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- uvědomovat si své možnosti a limity
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých, odmítat společensky nežádoucí chování, chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí

5. Evaluace

5.1 Evaluace na úrovni třídy

Evaluace denní:

- Kdykoliv během dne si odpovědět na otázku
 - Co se právě teď dítě učí?
 - S jakou hodnotou se právě teď dítě setkává?
 - Jaký má právě teď dítě prostor pro samostatnost a možnost ovlivnit situaci, ve které se nachází?
- Společný zápis s dětmi do třídní knihy

Evaluace témat a integrovaných bloků

- ihned po ukončení integrovaného bloku
- zodpovídají p. učitelky na třídách – vzájemné konzultace, hodnotící listy

5.2 Na úrovni školy

- Evaluace tematického integrovaného bloku dotazníkem- Záznam o závěrečné evaluaci integrovaného bloku
 - ihned po ukončení integrovaného bloku
- Evaluace ŠVP dotazníkem – Záznam o evaluaci školního vzdělávacího programu
 - na konci prvního pololetí a konci školního roku
- Evaluace vzdělávacích výsledků dítěte:
 - v průběhu celého školního roku
- **vedení záznamu o pozorování dítěte**
- **vedení záznamů o pozorování dítěte ukončující předškolní vzdělávání**
- **individuální plán dítěte s podpůrným opatřením**

Záznam o pozorování aktualizujeme s ohledem na posuny ve změnách kompetencí dítěte.

- Evaluace zákonnými zástupci
 - Individuální pohovory s rodiči
 - Dotazník
 - Prezentační listiny na akcích
 - V průběhu celého školního roku

- Zodpovídají p. učitelky – rozdají a posbírají dotazníky, vypíší informace, srovnávají, připraví plán, konzultace na pedagogických radách.

Literatura, ze které jsme čerpali

1. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání – Výzkumný ústav pedagogický v Praze.
2. Manuál k tvorbě školního (třídního) vzdělávacího programu pro MŠ – Výzkumný ústav pedagogický v Praze.
3. Barevné kamínky – Gabriela a Milada Přikrylovy.
4. Barevné kamínky – Pedagogická evaluace – Gabriela a Milada Přikrylovy.
5. Barevné kamínky – Objevujeme svět pro život 1, 2 - Gabriela a Milada Přikrylovy.
6. Proměny předškolního vzdělávání – Eva Svobodová.
7. Evaluace – Eva Svobodová.
8. Kurikulum podpory zdraví.
9. Zdravá MŠ.
10. Metodický portál – Výzkumný ústav pedagogický v Praze.
11. Metodické listy pro předškolní vzdělávání–Nakladatelství RAABE.
12. Začít spolu v MŠ – Juliana Gardošová, Lenka Dufková
13. Najděte si svého Marťana – Marek Herman
14. Malý tyran – Jiřina Prekopová
15. Předškolní poradna – Marcela Zajícová